

Melding fra Fiskeridirektoratet.
Kontoret for driftsøkonomiske undersøkelser.

STORTRÅLERNES LØNNSOMHET 1957

Ved sekretær A. Holm.

I «Fiskets Gang» nr. 40 1958, ble det gitt en melding om stortrålernes *fiske* i 1957. I denne melding skal en behandle stortrålernes *lønnsomhet* i samme år. Det statistiske grunnlag for undersøkelsen er de årsregnskaper som rederne sender inn til direktoratet.

Total fangstmengde og — verdi 1949—1957.

I løpet av årrekken 1949—1956 ble den totale fangstmengden til stortrålerne nesten tredoblet, — fra 12.400 tonn til 34.800 tonn regnet i ferskvekt. Verdien gikk i samme periode opp fra 6,1 mill. kr. til 24,1 mill. kr., altså nesten til det firedoble. Imens økte tallet på stortrålere fra 12 til 23.

I 1957 var det ialt 26 farkoster i størrelsen over 300 br. tonn som hadde drevet trålfiske (se tabell 1). Men til tross for denne øking av trålerflåten gikk det totale fangstkvantum vesentlig ned. Fangstmengden, omregnet i ferskvekt, ble bare 27.000 tonn, og verdien utgjorde vel 20 mill. kr. Mengdemessig var dette en nedgang på godt og vel 20 pst., — verdimesig noe under 20 pst.

Betrakter en sammensetningen av fangstmengden, ser en at saltfiskkvantumet, som har vist den jamneste men også svakeste stigning fra 1949 til 1956, fikk den minste reduksjon fra 1956 til 1957. Det var på ferskfisken en fikk den største nedgangen, fra 14.200 tonn i 1956 til 9.300 tonn i 1957. (Se tabell 1 og figur 1). Fangståret 1957 skilte seg igrunnen ikke meget ut fra fangståret 1954 hverken hva angikk total fangstmengde eller fordeling mellom saltfisk og ferskfisk.

En vesentlig forskjell var det imidlertid i deltakingen. I 1954 var 16 stortrålere i drift, i 1957 var tallet kommet opp i 26.

Av disse 26 trålerne gikk 16 stk. på salteturer, 6 stk. på ferskfiskturer og 4 stk. på kombinert saltfisk- og ferskfiskturer. Året før, 1956, var tilsvarende tall henholdsvis 9—8—6. Når derfor det totale saltfiskkvantum gikk mindre tilbake enn ferskfiskkvantumet, var dette rimelig, sett på bakgrunn av at antall saltfisktrålere faktisk økte fra 9 til 16, mens det på ferskfisktrålingen deltok 2 farkoster mindre enn året før.

Ser en på *fangsttall for de enkelte farkost*, finner en at trålere med saltfiskproduksjon fikk større nedgang i 1957 enn trålere som leverte fangsten fersk. Dette fremgår også av følgende tabell:

	Trålere med saltfiskproduksjon		Trålere med ferskfiskproduksjon	
	1956	1957	1956	1957
<i>Gj.snitt pr. farkost</i>				
Fangstmengde, tonn	1.490	1.097	1.448	1.309
Fiskerlott, kr.	16.800	13.600	14.200	12.900
Antall mann	30	29	25	24
Ant. døgn i sjøen .	251	222	240	252
Farkoststørrelse, br. tonn	536	536	355	355
Antall farkoster ...	5	5	3	3

Tabellen omfatter de samme 5 saltfisktrålere og de samme 3 ferskfisktrålerne i 1956 og 1957. Mens de 5 saltfisktrålerne hadde en nedgang i fangstmeng-

Tab. 1. Fangstmengde og -verdi 1949—57. Alle stortrålere.

År	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957
Antall farkoster	12	11	14	12	15	16	17	23	26 ²
Fangstmengde, fersk	2.3	1.8	2.2	1.3	4.0	9.0	11.6	14.2	9.3
Fangstmengde, salt	5.3	6.0	6.4	7.8	7.8	8.6	8.3	10.4	9.0
Fangstmengde, omregnet ¹	12.4	13.5	16.0	18.6	21.2	27.3	28.7	34.8	27.0
Fangstverdi, ekskl. biprod. mill. kr.	5.3	6.5	8.9	12.2	11.2	16.1	19.2	22.7	19.0
Fangstverdi, inkl. biprod. mill. kr.	6.1	7.5	10.4	12.9	12.3	17.2	20.4	24.1	20.1

¹ Omregnet til ferskfiskvekt, — saltfiskvekt økt med 94 prosent for fangst fra Vest-Grønland, og med 72 prosent for de øvrige felter. Tallene omfatter biprodukter.

² Hertil kommer en tråler som utelukkende ble nyttet til fiske etter sild og tobis. I alt hadde 30 farkoster på over 300 br. tonn tillatelse til å drive trålfiske.

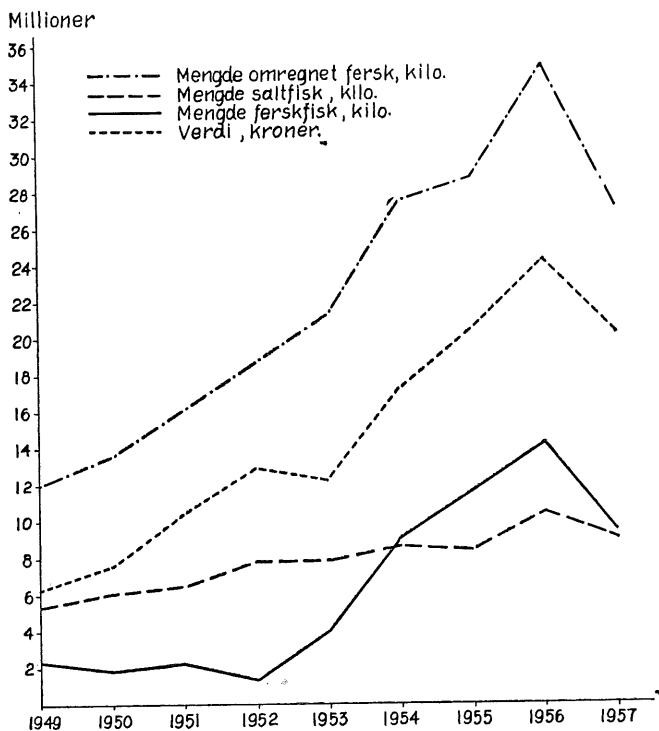

Fig. 1. Alle stortrålere. Fangstmengde og -verdi.

den på omlag 26 pst, var tilsvarende tall for de 3 ferskfisktrålerne omlag 10 pst.

Gjennomsnittsprisene på saltfisk og ferskfisk fra trålerne har vært stigende opp til 1953, da en fikk et kraftig prisfall. I 1954 gikk prisene opp igjen både for saltfisk og ferskfisk og denne utviklingen fortsatte i 1955 og 1957. Året 1956 representerte et tilbakeslag prismessig sett. Beregnet gjennomsnittspris pr. kg råfisk inkl. biprodukter utgjorde i perioden 1953—1957 følgende: 55—63—71—69—75 øre.

Av de uttalelser som ble innhentet i samband med regnskapsoppgavene, gikk det frem at fangstforholdene i 1957 var bra, tildels svært bra om våren og sommeren, men jamt dårlig utover høsten og vinteren. I førstnevnte periode var fisket godt både på Finnmarkkysten og ved Bjørnøya, mens siste periode ga dårlige resultater jamt over på alle felt. Ved Bjørnøya ble det i 1957 tatt mindre enn halvparten av fangstene foregående år.

Både i begynnelsen og i slutten av året var fisket en del hindret på grunn av uvær. Dessuten kom en del trålere ikke i drift i de første månedene av 1957 på grunn av de høye drivstoffprisene i samband med Suez-krisen.

Avsetningsforholdene ble betegnet som gode, særlig for ferskfisk. Også for saltfisk var avsetningsforholdene gode i vinterhalvåret, men ut over sommeren ble de noe tregere.

Fangstmengden i 1952 = 100

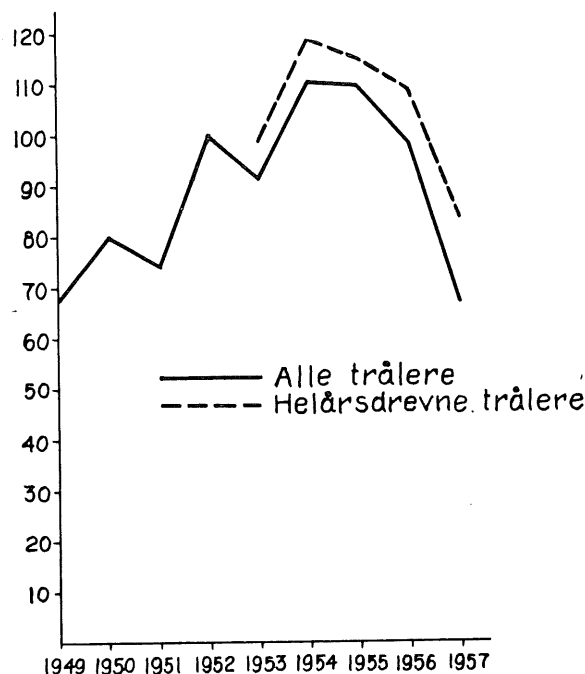

Fig. 2. Gjennomsnittlig fangstmengde pr. tråler.

Gjennomsnittsfangstene i 1949—1957.

Figur 2 gir en grafisk fremstilling av de gjennomsnittlige fangstmengder pr. tråler i perioden 1949—1957. Gjennomsnittstallene er regnet ut ved at den ilandbrakte fangstmengde omregnet i ferskvekt, er dividert med det antall trålere som har vært i drift i hvert av årene. Disse gjennomsnittstall vil være påvirket bl.a. av i hvilken grad trålerne har hatt full virksomhet i året. Dessuten kan en vel regne med at de helt nye farkostene i mange tilfelle ikke vil oppnå toppresultater det første året, men at det vil ta noen tid å innvinne nødvendig erfaring og dyktighet.

Likevel vil figur 2 i store trekk gi et bilde av virkningene av hovedfaktorene i fisket: naturgrunnlaget, herunder fiskeforekomster og værforhold, trålerflåten fangsteffektivitet, samt priser og avsetningsforhold for fisken.

Hovedinntrykket av figur 2 er stigende gjennomsnittsfangster pr. tråler inntil årene 1954/55. Men så følger et fall på omlag 10 pst. i gjennomsnittsfangstene i 1956 og ytterligere omlag 30 pst. fall i 1957. Bevegelsen i tallene er, som en ser, stort sett den samme både for gjennomsnittet av alle stortrålere (hele streker) og for gjennomsnittet av de helårsdrevne stortrålerne (brutte streker).

Noe av nedgangen i gjennomsnittsfangstene i de senere år kan tilskrives det forhold at tilveksten i trålerflåten for en stor del har bestått av farkoster i stør-

relsen 300—499 br. tonn. Disse mindre trålerne har vanligvis noe lavere fangster enn de større. I tabellen nedenfor er vist gjennomsnittsfangstene for trålere i ulike størrelsesgrupper i årene 1955—1956—1957. Det er her bare tatt med trålere med full virksomhet i året. Det går frem av tabellen at fangstmengden er størst på de minste og de største farkostene. Farkostene i mellomgruppen synes å ligge ugunstigere an fangstmessig sett. Dessuten viser tabellen klart at fangstmengden pr. tråler nesten uten unntak har vært fallende i årene 1955—1957 uansett farkoststørrelse.

Gj.snitt pr. farkost.

	Farkoster i størrelsen			Alle
	300/399 br.tonn	400/499 br.tonn	500/699 br.tonn	
Fangstmengde tonn				
1955	1.582	1.565	1.706	1.620
1956	1.479	1.435	1.889	1.538
1957	1.319	1.124	1.078	1.187

Driftsresultatene i 1957.

I det etterfølgende skal en se nærmere på hvorledes driftsresultatene ble for trålerne under de fangst- og avsetningsforhold og kostnadsforhold som rådet i 1957. I tabell 2 har en for sammenlikningens skyld tatt med regnskapstall for hvert av årene fra og med 1953. Beløpene i tabellen er avrundet til nærmeste hundre kroner.

Regnskapstallene for 1957 bygger på oppgaver fra 17 farkoster som må ansees å ha hatt full virksomhet i året. En reservasjon må gjøres for 3 av farkostene som ikke kom ut de par første måneder i året, men ellers hadde full virksomhet resten av året.

I tabell 3 har en gruppert de 17 helårsdrevne trålerne etter farkoststørrelse. Dessuten har en tatt med regnskapstall for 3 stortrålere som drev vintersildfiske i kombinasjon med trålfiske i 1957.

Tab. 2. Driftsresultater for stortrålerne 1953 — 1957. Gjennomsnitt pr. farkost

	1957	1956	1955	1954	1953
1. Driftsinntekter i alt	965.000	1.150.300	1.325.000	1.209.500	1.047.800
Herav til:					
2. Mannskapet	432.500	477.100	548.800	524.900	471.900
3. Rederiet	532.500	673.200	776.200	684.600	575.900
4. Rederiets kostnader	616.400	607.200	562.400	584.400	562.400
Herav utgjorde:					
a. Drivstoff og maskinrekvisita	300.200	267.800	251.600	250.900	234.400
b. Is, salt og emballasje	37.900	45.700	38.300	38.200	45.800
c. Leid arbeidshjelp	14.700	24.100	16.200	16.200	12.800
d. Assuranse av farkosten	36.900	39.200	41.100	49.200	45.900
e. Vedlikehold og avskrivning på trålstyret	84.500	85.600	91.000	95.000	86.500
f. Vedlikehold av farkosten	89.300	95.300	74.300	77.500	86.000
g. Administrasjon	26.700	25.600	26.200	18.300	18.700
h. Sosiale utgifter	8.600	5.300	7.100	7.900	7.300
i. Diverse uspesifisert	17.600	18.600	16.600	31.200	25.000
5. Renteutgifter	28.000	22.200	22.300	38.300	35.400
6. Punkt 3 ÷ punkt 4	÷ 83.900	66.000	213.800	100.200	13.500
7. Mannskapets inntekter pr. ukeverk	380	400	430	390	370
8. Dette gir en årlig inntekt pr. mann på	15.900	17.400	19.300	18.000	16.200
9. Til dette svarer en full årslott for en fisker	13.200	16.100	18.400	16.600	13.700
10. Antall mann pr. farkost	27,2	27,4	29,4	29,2	29,2
11. Antall døgn i sjøen	230	243	252	274	286
12. Antall døgn under fiske	194	203	208	231	228
13. Antall fangsturer	4,7	4,8
14. Fangstmengde, saltfisk tonn	398	478	524	527	639
15. Fangstmengde, ferskfisk tonn	502	716	701	706	255
16. Fangstmengde i alt, omregnet til ferskfiskvekt, tonn ¹ ..	1.187	1.538 ¹	1.620	1.668	1.384
17. Farkoststørrelse, br.-tonn	433	427	464	500	496
Motor, HK	760	733	796	870	840
Antall farkoster med i undersøkelsen	17	19	14	12	12

¹ Eksklusiv biprodukter.

Driftsinntekter.

Mens gjennomsnittsfangsten for de helårsdrevne trålerne gikk ned fra 1.538 tonn i 1956 til 1.187 tonn i 1957, d.v.s. med omlag 23 pst., gikk de gjennomsnittlige driftsinntekter ned fra kr. 1.150.300 til kr. 965.000, d.v.s. med omlag 16 pst. i samme tidsrom (se tab. 2). Som nevnt foran steg gjennomsnittsprisene pr. kg råfisk fra 69 til 75 øre fra 1956 til 1957, og dette forklarer at en fikk relativt mindre nedgang i fangstverdien enn i fangstmengden.

Driftsinntektene omfatter verdien av saltfisk, ferskfisk og biprodukter. Avgift til omsetningslag er trukket fra. I meldingen om stortrålerens lønnsomhet i 1956 (F.G. nr. 46, 1957) lot en driftsinntekten også omfatte et leibeløp på gjennomsnittlig kr. 34.200 pr. farkost som 6 bortleide trålere fikk i tillegg til fangstinntektene. For driftsåret 1957 har en valgt å forlate denne definisjon av inntektsbegrepet. Inntektstallene i tabell 2 omfatter derfor ikke slike leieinntekter hverken for 1957 eller 1956, idet tallet for 1956 har fått den nødvendige korreksjon.

Spredningen omkring den gjennomsnittlige driftsinntekt på kr. 965.000 så slik ut: 4 farkoster hadde kr. 600.000—799.000, 6 hadde kr. 800.000—999.000, 4 hadde kr. 1.000.000—1.199.000 og 3 hadde kr. 1.200.000—1.399.000 i driftsinntekt. Det var med andre ord bare 18 pst. av de helårsdrevne stortrålerne som hadde mer enn 1,2 millioner kroner i driftsinntekt i 1957, mens tilsvarende forholdstall året før var hele 53 pst.

Det ble nevnt ovenfor at skilnaden mellom den gj.sntl. driftsinntekten til de 19 helårsdrevne trålerne i 1956 og de 17 helårsdrevne trålerne i 1957, utgjorde omlag 16 pst. Betrakter en de 15 trålerne som var med i begge år, finner en noe større reduksjon i driftsinntekten, nemlig omlag 19 pst.

Mannskapets inntekter.

Av driftsinntektene utgjorde mannskapsinntektene ialt kr. 432.500 pr. farkost i 1957. Denne størrelsen omfatter alt vederlag til arbeidet i form av fiskernes lott-inntekter, faste hyrer og ekstralotter til de av mannskapet som var avlønnet slik.

Mannskapsstyrken varierte fra 23 til 31 mann på de ulike farkoster og virksomheter, gjennomsnittlig bemanning var 27 mann. Ferskfisktrålerne hadde gjennomgående lavere bemanning enn de øvrige, nemlig 23—25 mann pr. farkost.

Fiskerlotten, d.v.s. den lott som ble utbetalt til den vanlige fisker for samtlige turer i løpet av året, var i 1957 kommet ned i kr. 13.200. Året før lå fiskerlotten på kr. 16.100, og i 1955 som var toppåret, beløp den seg til kr. 18.400.

Spredningen omkring den gjennomsnittlige fiskerlotten i 1957, kr. 13.200, så slik ut: 1 farkost ga lott på kr. 8.000—9.999, 5 farkoster kr. 10.000—11.999, 4 farkoster kr. 12.000—13.999, 4 farkoster kr. 14.000—15.999 og endelig ga 3 farkoster kr. 16.000—17.999. Til sammenlikning kan det nevnes at i 1956, som for mannskapet måtte betraktes som et middels år, ga hele 47 pst. av trålerne lotter på mer enn kr. 15.000. Tilsvarende forholdstall var for 1957 bare 18 pst.

I tabell 2 er i tillegg til fiskerlotten gitt opp et annet inntektsbegrep, nemlig *årlig inntekt pr. mann* (punkt 8). Dette svarer til de totale mannskapsinntekter (punkt 2) dividert med antall mann ialt (punkt 10). Denne størrelse er influert av de faste hyrer og ekstralottene.

Mannskapets inntekter utregnet pr. ukeverk ble i 1957 kr. 380 i gjennomsnitt. Mannskapets totale antall ukeverk er da regnet slik: For de faste mannskaper er regnet med full sysselsetting på farkostene hele året. For de øvrige av mannskapet har en regnet med den tid disse ikke har kunnet ta annet lønnet arbeid, d.v.s. den tid farkosten har vært i sjøen pluss kortere opphold ved land for lossing og utrustning til ny tur.

Proviantutgiftene kan ansettes til omlag 7—8 kroner pr. mann pr. dag. Disse utgifter kommer til fradrag i fiskernes lott. For de øvrige av mannskapet ble proviantutgiftene enten dekket på fellesutgifter (stuert og messegutt) eller de ble dekket av rederiet (skipper, styrmann, maskinfolk og trålbass). De proviantutgifter som ble dekket på denne måten, er i tabell 2 inkludert i *mannskapsinntekten*, punkt 2.

Rederiets inntekter og kostnader.

Rederiets andel av driftsinntektene utgjorde i 1957 kr. 532.500 i gjennomsnitt pr. farkost.

Rederiets kostnader beløp seg til kr. 616.400 pr. farkost når en ikke tar med avskrivning på farkosten. I forhold til kostnadene i 1956 var dette en stigning på om lag et par prosent. Nå var imidlertid sammensetningen av farkostutvalget noe forskjellig i de 2 årene. Dette kom bl.a. til uttrykk ved at gjennomsnitt-tonnasjen var noe høyere i 1957 enn i 1956. For de 15 trålerne som var med i begge årene, var de gjennomsnittlige driftskostnadene kr. 695.000 i 1956 og kr. 725.000 i 1957. Stigningen var med andre ord noe større for disse farkostene, nemlig omlag 4 pst.

Av de enkelte kostnadspostene var drivstoffene (inkl. rekvisita) den dominerende. Nesten 50 pst. av de samlede driftskostnader, med unntak av avskrivninger på farkosten, gikk til drivstoffer og maskinrekvisita. Satt i forhold til fangstverdien utgjorde ma-

skinfoorbruket omlag 31 pst. Året før var de tilsvarende forholdstall henholdsvis 45 pst. og 23 pst. Fra 1955 til 1956 steg drivstoffkostnadene for stortrålerne med omlag 15 pst., — fra 1956 til 1957 var stigningen godt og vel 10 pst. Dette svarer omtrent til stigningen i oljeprisene i samband med Suez-krisen.

De fleste andre kostnadspostene forble enten noenlunde konstant, eller de viste en mindre nedgang fra 1956 til 1957.

Posten *diverse uspesifisert* omfatter bl.a. fangstassurans med et beløp på omlag kr. 7.000.

Den størrelsen som er gjengitt under punkt 6 i tabell 2 viser det beløp som ble igjen til avskrivning på farkosten samt forrentning av den investerte kapital i farkost og redskaper. I årene 1953 til 1956 varierte denne størrelse mellom kr. 13.500 og kr. 213.800. For de 17 helårsdrevne trålerne i 1957 var tallet negativt, d.v.s. det manglet kr. 83.900 på at rederiet fikk dekket sine driftskostnader, og da var i driftskostnadene ikke tatt med avskrivning på farkosten. Spredningen omkring dette gjennomsnitt, så slik ut: 4 av trålerne hadde 0—49.999 kroner til avskrivning og forrentning, 3 trålere hadde 50.000—99.999 kr. mens derimot resten, hele 10 trålere hadde mindre enn 0 til avskrivning og forrentning. Til sammenlikning kan nevnes at i 1956 hadde bare 3 av 19 trålere mindre enn 0, mens 11 hadde over kr. 100.000 til avskrivning og forrentning.

I 1955 var det ingen av 14 trålere som hadde mindre enn 0, mens 12 hadde over kr. 100.000 og av disse igjen hadde 3 mer enn kr. 300.000 til avskrivning på farkosten samt til forrentning av den investerte kapital!

Uten å kjenne til avskrivningsbeløpet på farkosten kan en, på bakgrunn av det som er sagt ovenfor konstatere at driftsåret 1957 ga driftsunderskott for stortrålerne.

Skal en komme frem til et tallmessig uttrykk for driftsunderskottet i 1957, må en beregne avskrivninger på farkostene. Dette byr på atskillige vansker, — særlig er det vanskelig å få et brukbart uttrykk for hva flåten ville koste ny idag. Det er dette verdigrunnlag som nyttes ved avskrivningsberegningene i undersøkelsen. Men også flåtens økonomiske levetid er vanskelig å fastslå.

På oppgaveskjemaene ble det stilt spørsmål om farkostens bokførte verdi, om antatt gjenanskaffingsverdi idag og om avskrivningene. Ikke alle svarte på disse spørsmål.

Den bokførte verdi av 13 trålere beløp seg til kr. 1.006.600 i gjennomsnitt. Gjennomsnittstonnasjen for disse var om lag den samme som gjennomsnittet

for de 17 helårsdrevne trålerne. Gjenanskaffingsverdien for de 13 trålerne ble anslått til om lag 2,4 mill. kr. pr. farkost, — altså over det doble av den bokførte verdi.

Regner en med at trålerne har en økonomisk levetid som svarer til en avskrivningssats på 4—5 pst. pr. år, vil en få et avskrivningsbeløp på kr. 96.000—120.000. En nytter da det foran nevnte verdigrunnlag på 2,4 mill. kr. pr. farkost. Det er mulig at dette verdigrunnlag er noe overvurdert. En avskrivning på om lag kr. 96.000—120.000 pr. farkost kan imidlertid nyttes som en *brukbar tilnærming*.

Driftsunderskottet skulle dermed komme opp i om lag kr. 175.000—200.000 i gjennomsnitt pr. tråler i 1957. Faktisk ga ingen av de 17 stortrålerne i 1957 driftsoverskott til rederiet, når en regner med slike avskrivninger som er nevnt ovenfor. Til sammenlikning kan nevnes at i 1956 hadde om lag halvparten av stortrålerne større eller mindre driftsunderskott, en fjerdepart hadde driftsoverskott på under kr. 50.000 mens om lag en fjerdepart hadde driftsoverskott fra kr. 50.000 til kr. 150.000.

En skal til slutt se litt på inntekts- og kostnadsforholdene for stortrålerne gruppert etter størrelsen. I tabell 3 er materialet for de 17 helårsdrevne stortrålerne bearbeidet i tre grupper: trålere i størrelsen 300—399 br.tonn, 400—499 br.tonn og 500—599 br.tonn. Dessuten er det tatt med i samme tabell regnskapstall for ytterligere 3 stortrålere som i tillegg til trålfiske hadde drevet vintersildfiske i 1957.

De 7 minste trålerne hadde den høyeste gjennomsnittsfangsten pr. farkost når en regner alt om i ferskvekt. De samme farkostene hadde imidlertid også den laveste driftsinntekten, nemlig kr. 914.900 pr. farkost, mot kr. 976.800 for trålerne i mellomgruppen og kr. 1.053.800 pr. farkost for de største trålerne. Med andre ord lå gjennomsnittsprisen pr. kg (beregnet ferskvekt) lavere på de minste trålerne. Dette hang sammen med at disse trålere vesentlig leverte fisken fersk. En ser av tabell 3 at 958 tonn ble levert fersk mens 210 tonn besto av saltfisk.

De minste trålerne hadde gjennomsnittlig om lag 23.000 kroner til utgiftene is, salt og emballasje mot om lag kr. 48.000 på de større trålerne, som i større grad drev saltfisktilvirkning.

De minste trålerne hadde gjennomsnittlig kr. 629.200 i driftskostnader, når avskrivninger på farkosten ikke regnes med. Dette var noe mer enn kostnadene til trålerne i mellomgruppen og nesten like mye som driftskostnadene til de største trålerne. Betrakter en sammensetningen av kostnadene ser en at det er posten *drivstoff og maskinrekvisita* som gjør ut-

slaget. Det kan se eiendommelig ut at drivstoffutgiftene synker med stigende farkoststørrelse, — en skulle jo ha ventet det motsatte. Forklaringen på dette er at de dieseldrevne trålerne, som har betydelig lavere drivstoffkostnader enn de oljefyrte trålerne, inngår i de tre gruppene med ulike antall.

Maskinforbruket på de største dieseldrevne trålerne lå på om lag kr. 210.000, på de mindre gikk det ned i om lag kr. 170.000—180.000 pr. farkost. Dette var bare 50—60 pst. av maskinforbruket på de oljefyrte trålerne.

En annen årsak til at driftskostnadene var relativt store på de minste trålerne var de høye redskapskostnadene.

De minste trålerne fikk et betydelig driftsunderskott i 1957. Uten å omfatte avskrivning på farkosten oversteg driftskostnadene rederiets driftsinntekter med med kr. 139.900 i gjennomsnitt pr. farkost. For trålerne i mellomgruppen var tilsvarende tall kr. 49.400 og for de største trålerne var tallet kr. 33.500. Dersom en forutsetter at avskrivningene på farkosten varierer proporsjonalt med br.tonnasjen, vil en få følgende avskrivningsbeløp. (når gjennomsnittet for alle 17 trålerne settes til kr. 96.000—120.000): om lag kr. 80.000 på de minste trålerne, kr. 115.000 på de mellomste og kr. 150.000 på de største. Dermed får en at driftsunderskottet avtar fra om lag kr. 220.000 på de minste til om lag kr. 165.000 på de

Tab. 3. Driftsresultater for trålere i ulike grupper 1957. Gjennomsnitt pr. farkost.

	Trålfiske med farkoster i størrelsen			Trålfiske og vintersildfiske med farkoster i størrelsen 300—499 brutto tonn
	300—399 brutto tonn	400—499 brutto tonn	500—699 brutto tonn	
1. Driftsinntekter i altkr.	914.900	976.800	1.053.800	998.200 ²
Herav til:				
2. Mannskapet	425.600	429.800	454.800	483.900
3. Rederiet	489.300	547.000	599.000	514.300
4. Rederiets kostnader	629.200	596.400	632.500	509.800
Herav utgjorde:				
a. Drivstoff og maskinrekvisita	326.700	290.700	260.900	210.500
b. Is, salt og emballasje	22.800	48.300	48.900	38.900
c. Leid arbeidshjelp	13.300	17.500	11.800	10.900
d. Assuransé av farkosten	32.600	32.500	56.500	36.400
e. Vedlikehold og avskrivning på trålstyret	103.700	73.700	64.500	86.600
f. Vedlikehold av farkosten	86.800	74.000	130.500	71.200
g. Administrasjon	23.600	27.300	32.700	14.600
h. Sosiale utgifter	9.000	7.300	10.800	5.300
i. Diverse uspesifisert	10.700	25.100	15.900	35.400
5. Renteutgifter	29.500	21.000	40.900	14.400
6. Punkt 3 ÷ punkt 4	÷ 139.900	÷ 49.400	÷ 33.500	4.500
7. Mannskapets inntekter pr. ukeverk	400	360	390	450
8. Dette gir en årlig inntekt pr. mann på	16.800	15.300	15.600	18.400
9. Til dette svarer en full årslott for en fisker	13.800	12.500	13.300	15.000
10. Antall mann pr. farkost	25.3	28,—	29.2	26.3
11. Antall døgn i sjøen	235	228	220	220
12. Antall døgn under fiske	198	191	192	174
13. Antall fangstturer
14. Fangstmengde, saltfisk tonn	210	503	592	449
15. Fangstmengde, ferskfisk tonn	958	259	5	0
16. Fangstmengde i alt, omregnet til ferskfiskvekt, tonn ¹	1.319	1.124	1.078	773 ³
17. Farkoststørrelse, br.-tonn	328	463	607	377
Motor, HK	616	778	1.050	667
Antall farkoster med i undersøkelsen	7	7	3	3

¹ Eksklusiv biprodukter. ² Herav kr. 308.600 fra vintersildfisket. ³ Hertil kommer 1.304 tonn sild.

mellomstore trålerne, og øker litt igjen til om lag kr. 185.000 på de største trålerne.

Fiskerlotten var størst på de minste trålerne, nemlig kr. 13.800 mot kr. 12.500 på de mellomste og kr. 13.300 på de største trålerne.

Til slutt skal en peke på at de tre trålerne som drev kombinert virksomhet, vintersildfiske og tråling, oppnådde relativt større fangstinntekter enn like store farkoster som drev bare tråling. Av de totale driftsinntekter på kr. 998.200 skrev kr. 308.600, eller 31 pst. seg fra vintersildfisket. Driftskostnadene lå samlet lavere enn på de «rene» trålerne, hvilket igjen nesten utelukkende skyldtes det spesielt lave maskinforbruket. Drivstoff og maskinrekvisita utgjorde gjennomsnittlig bare kr. 210.500 pr. farkost, hvilket igjen henger sammen med at 2 av de 3 farkostene hadde dieseldrift.

Rederiparten oversteg driftskostnadene, uten avskrivning på farkosten, med et beskjedent beløp, kr. 4.500. Med samme avskrivningsberegning som nevnt

foran, ville disse tre trålere med kombinert drift få et driftsunderskott på om lag kr. 90.000 pr. farkost i 1957. Fiskerlotten utgjorde kr. 15.000. Den lå med andre ord en del over fiskerlotten på de «rene» stortrålerne.

Som konklusjon kan en si at driftsåret 1957 fangstmessig sett var et dårlig år for stortrålerne. Dette til tross for at fangstforholdene i første halvdel av året var gode både på kysten og i fjerne farvann. Prisene på fisken var noe høyere i 1957 enn de foregående år, men dette kunne ikke hindre at de dårlige fangstresultater slo ut i en markert nedgang i driftsinntektene. I tillegg til dette kom en økning i driftskostnadene, vesentlig som følge av de høye drivstoffpriser i samband med Suez-krisen. Som nettovirkning fikk en større eller mindre driftsunderskott for samtlige helårsdrevne stortrålere i 1957. Driftsresultatene i 1957 var uten tvil de dårligste i årrekken 1952—1957.

FISKERIDIREKTØRENS

Register over merkepliktige norske fiskefarkoster

Utgaven 1958

er til salgs i bokhandlene. Registeret er også til salgs hos en del av merkelovens tilsynsmenn i distriktene. Pris kr. 10,00.

I kommisjon hos A/S LUNDE & CO.s FORLAG, Bergen.